

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра статистики

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 051 «Економіка»
(шифр та найменування спеціальності)
За освітньою програмою
 «Бізнес-статистика та аналітика»
(назва освітньої програми)

на тему:
**«Статистичний аналіз надходження та ефективності використання
інвестицій в економіці України»**

Виконавець:

Студентка факультету економіки та
управління підприємництвом

Іванченко Т. А. _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Готліб І. Г. _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність проблеми. Сучасний світ дуже прогресивний і не стоїть на місці, так само як і економічні системи країн. Звісно, на їх розвиток впливає чимало факторів, одним із яких виступають інвестиції. Завдяки інвестиційним вкладенням у будь-яке чи то підприємство, чи організацію, чи корпорацію, з'являється цілком непогана можливість їх висхідного економічного розвитку. У такому випадку обидві сторони відносин, інвестор та підприємство, отримують гарантовану вигоду у вигляді прибутку: інвестор від вкладених коштів, підприємство від ведення своєї діяльності.

Аби цей механізм відносин злагоджено працював, країні необхідно бути забезпеченими такими складовими, як державне регулювання інвестицій та ринковий механізм саморегуляції економіки. В тандемі з політичними, правовими, економічними, інформаційними та організаційними важелями вони сформуєть в країні сприятливий інвестиційний клімат.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Метою наукової роботи є теоретичне обґрунтування теоретико-методичних положень інвестиційного ринку, як провідного елемента економіки України. Надання прогнозу капітальних вкладень по областях України.

У роботі визначені і вирішені наступні завдання:

- висвітлено основні поняття у сфері інвестування;
- визначено місце інвестицій в українській економіці;
- проаналізована динаміка та структура капітальних інвестицій в Україні;
- визначена різниця у інвестиційній привабливості регіонів України;
- побудована регресійна модель, за допомогою якої розраховані прогнозні значення капітальних інвестицій.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є інвестиції в контексті провідного інструменту для розвитку економіки.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти забезпечення сприятливих умов та розвитку на ринку інвестицій.

Методи дослідження. При виконанні кваліфікаційної роботи використовувались такі статистичні методи: метод середніх величин, метод порівняння, показники варіації, метод статистичних групувань, аналіз динаміки, графічний метод. Для обробки й аналізу інформації використовувалися такі комп'ютерні програми: Microsoft Excel та Microsoft Word.

Інформаційною базою дослідження є наукові публікації, нормативно-законодавчі акти України та офіційні статистичні дані, а також роботи таких науковців як Денисюк О. М., Майорова Т. В., Крук В. В., Шевчук Я. В., Луняк І. В. Хорішко К. С., Братковська К. О. та інші.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано стаття та тези:

1. Іванченко, Т. А. Статистичний аналіз та прогнозування надходження інвестицій в економіці України [Текст] / Т. А. Іванченко, І. Г. Готліб // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 7. – Одеса, ОНЕУ. – 2021. – С. 108 – 119.
2. Іванченко, Т. А. Оцінка інвестиційного клімату України / Т. А. Іванченко, І. Г. Готліб / Сучасні виклики економіки та управління підприємницькою діяльністю : збірник тез учасників підсумкової студентської конференції ОНЕУ. – Одеса, ОНЕУ. – 2022. – С. 157 - 159.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми кваліфікаційної роботи, сформульовано мету та завдання, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, відображено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів.

В першому розділі кваліфікаційної роботи **«Інвестиції як каталізатор розвитку для економіки»** було розглянуто методологічні та теоретичні основи вивчення інвестиційної сфери. Визначено спільні та відмінні риси між поняттями інвестування та кредитування. Обґрунтовано важливість та місце інвестицій в українській економіці, а також виділено ряд факторів, що впливають на ефективність використання інвестиційних вкладень.

В другому розділі кваліфікаційної роботи **«Статистичний аналіз інвестиційної діяльності»** було проведено аналіз динаміки надходження капітальних інвестицій за період 2010-2020 рр.. Розподілено інвестиції за джерелами фінансування, видами активів та видами економічної діяльності. Проаналізовано надходження капітальних інвестицій у 2020 році за регіонами України та надано прогноз ефективності їхнього використання.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи **«Розвиток інвестиційної діяльності в розвинених країнах та їх співпраця з Україною»** проаналізовано динаміку прямих іноземних інвестицій за період 2015-2021 рр., а також їх обсяг, що припадає на душу населення. Висвітлено досвід інших країн в побудові сприятливого інвестиційного середовища.

ВИСНОВКИ

Проведений аналіз кількісних показників, що характеризують стан інвестиційного середовища в Україні дозволяє зробити висновок про його не високу ефективність та наявність деяких проблем. Зокрема, це недостатня забезпеченість українського ринку капітальними інвестиціями. Звісно, український ринок розвивається, але досить повільно.

Для створення привабливого інвестиційного клімату необхідно розробити систему заходів з урахуванням негативних впливів від нових викликів та загроз. Саме цілісна програма дій держави поліпшить інвестиційне середовище як провідної складової економіки країни.

Аби цей механізм працював злагоджено, країні необхідно бути забезпеченими такими складовими, як державне регулювання інвестицій та ринковий механізм саморегуляції економіки. В тандемі з політичними, правовими, економічними, інформаційними та організаційними важелями вони сформуєть в країні сприятливий інвестиційний клімат.

Для початку, необхідно встановити пріоритети розвитку, врахувавши сучасні економічні, соціальні та політичні загрози. Стабільне правове поле, справедливі та прозорі правила інвестування і ведення господарської діяльності, мінімальне втручання в діяльність господарських суб'єктів зможе привести до формування сприятливого інвестиційного середовища. Далі доцільно було б деталізувати всі заходи, виконавці, учасники, джерела та обсяги фінансування різних сфер, терміни, основні завдання та цілі. При цьому аналізувати реальну ситуацію на основі економічних показників. І останній, не менш важливий етап, полягає в моніторингу та контролі виконання поставлених завдань.

Комплексний підхід до вирішення проблем, що порушують баланс на ринку інвестицій в Україні, допоможе збільшити обсяги інвестиційних коштів в економіці. І в свою чергу інвестиції як каталізатор розвитку будь-якої сфери забезпечить покращення ряд інших факторів економічного розвитку держави.

Проаналізувавши основні об'єкти для інвестицій, можна зробити висновок, що сільське господарство, зокрема, промислова обробка та інфраструктура, пов'язана з сільським господарством (порти, елеватори, обладнання), зберігатиме привабливість для світових інвесторів, які прагнуть розширити свій бізнес та вирішити питання продовольчої безпеки. А також одною з провідних галузей інвестування є ІТ-сектор який є визначним для сфери ІТ в Україні. Цей сектор має вигідні умови з позиції державного регулювання, молоду робочу силу.

Отримані розрахунки свідчать про недостатню забезпеченість українського ринку капітальними інвестиціями. Така ситуація може свідчити про небажання вітчизняних інвесторів вкладати гроші в Україні, оскільки інвестиційне середовище для них не достатньо привабливе. Це сталося через відсутність таких умов щодо інвестування, які б гарантували економічну безпеку держави і одночасно забезпечували максимальну близькість інтересів інвесторів і держави.

Вітчизняна економіка досить відкрита, але сировинно-орієнтована та низько-технологічна. Вона потребує більше прямих іноземних інвестицій. У то самий час Україна має галузі з успішним потенціалом, як сфера інформаційних технологій, хімічного виробництва, фармацевтики та агросектор. Ці сфери представляють досить високотехнологічні галузі у світі, які можуть успішно інтегруватися у ланцюги доданої вартості і зайняти позиції на внутрішньому ринку, конкуруючи зі світовими гігантами.

Кожна така галузь має свої фактори, що впливають на їх успіх, і інвестиції є однією зі складових. Тож, у сучасному світі стає дедалі більш актуально інвестувати у технології та людський капітал, а не лише у розширення виробництва чи акції.

Значне збільшення загальних обсягів ПІІ та ПІІ на душу населення дасть можливість українській економіці значно зрости та розвинутися в провідних галузях. Також доречним має бути збільшення і обсягів внутрішнього інвестування, що допоможе знизити знос основних засобів.

Для того, щоб інвестування було ефективним в довгостроковому періоді, необхідний розвиток ринків праці, капіталу, технологій та землі.

Розвинені та прогресивні країни своєю успішною практикою засвідчили необхідність у державній підтримці для активізації інвестиційної діяльності підприємств. Найбільш вживаними інструментами у більшості з країн є податкові пільги, пільгові інвестиційні кредити, прискорена система амортизації, певні субсидії, кредити, підтримка найменш розвинених регіонів та пріоритетних галузей, підвищення кваліфікації трудових ресурсів, фінансування наукової інноваційних сфер. Ці та інші інструменти ефективно стимулюють інвестиційні процеси. Важливо зауважити, що системний підхід до стимулювання інвестиційної активності є основою для оптимізації політики держави у регулюванні процесів інвестування.

АНОТАЦІЯ

Іванченко Т. А. «Статистичний аналіз надходження та ефективності використання інвестицій в економіці України».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності

«051 «Економіка»»

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою «Бізнес-статистика та аналітика»

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є інвестиційна діяльність в Україні.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти інвестиційної сфери, її важливість для економіки та фактори, що впливають на ефективне використання інвестицій. Окремо виділені поняття інвестування та кредитування та висвітлено їх безпосередню відмінність. Проаналізовано надходження капітальних інвестицій в динаміці, класифіковано інвестиції за джерелами фінансування, видами економічної діяльності та видами активів. Запропоновано прогноз ефективності використання інвестицій за регіонами України. Розглянуто роль прямих іноземних інвестицій для української економіки та досвід інших країн в побудові сприятливого інвестиційного середовища.

Ключові слова: *інвестиційна сфера, кредитування, інвестування, капітальні вкладення, ефективність використання, прями іноземні інвестиції, інвестиційний клімат.*

ANNOTATION

Ivanchenko T. A. "Statistical analysis of investment income and efficiency in the economy of Ukraine".

Qualifying work for obtaining an educational bachelor's degree in special 051 «Economics»

for the educational program "Business Statistics and Analytics"

Odessa National University of Economics. - Odesa, 2022.

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of research is investment activity in Ukraine.

The paper considers the theoretical aspects of the investment sphere, its importance for the economy and the factors influencing the efficient use of investment. The concepts of investment and lending are singled out and their direct difference is highlighted. The inflow of capital investments in the dynamics is analyzed, investments are classified by sources of financing, types of economic activity and types of assets. The forecast of efficiency of use of investments on regions of Ukraine is offered. The role of foreign direct investment for the Ukrainian economy and the experience of other countries in building a favorable investment environment are considered.

Key words: *investment sphere, crediting, investing, capital investments, efficiency of use, foreign direct investments, investment climate.*